

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:

Egész évre 18—
Fél évre 9—
Negyed évre 4.50
Egy hóra 1.50
Egyes szám 6 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-utca 19. sz.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS EGYESÜLT FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA.

Alapította:

GOMBOS FERENCZ.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:

Egész évre 24—
Fél évre 12—
Negyed évre 6—
Egy hóra 2—
Egyes szám 6 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-utca 19. sz.

A háboru vége nem jósolható meg.

Tisza a béke kérdéséről beszélt a képviselőházban. — Hazai az ötvenévesek bevonulásáról. — Bakonyi a hadbavonultak választójogáért

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 23.

A képviselőház ülésén **Beöthy Pál** elnök. Az ülés megnyitása után az elnök megemlékezik az újonnan kitüntetett képviselőkről. Ezután **Hazai Samu** br. honvédelmi miniszter szólalt fel. Válaszol **Ostffy Lajos**nak a fogolytáborok későbbi rendeltetésére vonatkozólag felvetett kérdésére s ezzel kapcsolatban ismerteti a kérdésben intencióit; az interpellációra ezután fog visszatérni. Az **Urmánczy** interpellációra válaszolva kijelenti, hogy a hadügyminiszterrel egyetértően megindították a vizsgálatot a felhozott esetekben. Budafokon a vízes pincéből elhelyezték a katonákat. **Hollen** ezredes és **Cserey** eseteről, nemkülönben a többi esetekről a vizsgálat befejeztével fog nyilatkozni. A következő szónok **Simonyi Semadám Sándor** interpellációt terjeszt elő a békére való átmenet szervezéséről.

Az interpellációra

gróf **Tisza István** miniszterelnök azonnal válaszolt. Kiemeli, hogy a felelős tényezőket áthatja a gond, hogy az átmeneti időre előkészüljenek. Azonban lehetetlenség előre rendszabályokat alkotni.

Tisza **Simonyi Semadám**nak a békére való áttérés organizálására vonatkozó kérdésére a következőket válaszolta:

— A kormány tevékenységének legfontosabb feladata lesz a háboru után megszerezni a nyersanyagokat, amelyekre szükség lesz, hogy a magyar ipar rendes munkálkodását folytathassa. Ma olyan arányu szervezkedést, ahogy **Simonyi Semadám** óhajtja, célravezetőnek nem találom. Miután egyáltalán beláthatatlan, mikor kerül ezen problémának gyakorlati kezelésére sor. Ma győzelmesen előrehaladt, de olyan háboru előtt állunk, melynek vége felől nem állíthatunk magunk elé képet. Az egész nemzetnek, kormánynak összes tetterejét a háboru feladatainak megoldására kell koncentrálni. Ezért ma helytelennek tartanám nagyobbarányu akció megindítását. A kormány annak idején a kérdéssel behatóan fog foglalkozni. A választ tudomásul vették.

Polónyi Géza a drágaságról interpellált, de választ nem kapott.

Pozsgay Miklós a negyvenhárom-ötvenévesek behívasáról interpellált.

Hazay a következőket válaszolta: A behívas elhalasztása lehetetlen, de a **főmentésüket kérők kérvényük elintézéséig nem tartoznak bevonulni**.

Bakonyi Samu a hadbavonult állam-

polgárok választójogának biztosítása tárgyában interpellált.

Tisza István: A választójogra vonatkozó érdemleges törvényes intézkedések megváltoztatásának kérdése jelenleg nem időszerű. A hatóságoknál az egész vonalon az a közfelfogás, hogy háboru esetén a katonai tényleges szolgálat, amely szorosan csak háboruval és a mozgósítás állapotával függ össze, senkire nézve nem járjon politikai jogainak elhagyásával. A **Bakonyi** által ajánlott törvényalkotást a kormány szükségtelennek tartja.

Bakonyi replikája után a választ a többség tudomásul vette.

Az ülés vége háromkor.

Sikeres harcok Durazzónál.

Durazzótól nyugatra visszavertük az ellenséget. — Durazzó kikötőjében egy repülőnk elsüllyesztett egy szállító gőzöst. — Tarnopolnál visszavertük az oroszokat. — Tüzérségi harcok az olasz fronton.

Budapest, február 23. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) **Orosz hadszíntér:** **Tarnopoltól északnyugatra biztosító csapataink az oroszoknak az ismételten emlegetett előretolt tábori őrs-sáncaink ellen intézett előretöréseit verték vissza. Egyéb nevezetes esemény nincs.**

Olasz hadszíntér: **A tengermelléki harcvonalon az élénk tüzérségi harcok tovább tartanak. Az ellenség vonalai mögött több helyen nagyobb tűzvészt figyeltünk meg.**

Délkeleti hadszíntér: **Durazzótól délkeletre az ellenséget egy előretolt állásából vetettük vissza. Egy osztrák-magyar repülő a durazzói kikötőben fekvő olasz hajókra bombákat dobott. Egy szállítóhajóban tűz támadt és a hajó elsüllyedt.**

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Nagy német győzelem a Maasnál.

Tíz kilométer szélességben és három kilométer mélységben vitték véghez támadásaikat a németek. — Háromezer fogoly, rengeteg hadianyag a zsákmány. — Elszárazban hétszáz méter szélességben elfoglalták a francia árkokat.

Budapest, febr. 23. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, febr. 23. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: A **Soucheztól** keletre február huszonegyedikén általunk elfoglalt árkok közelében végrehajtott robbantás az ellenség állását jelentékenyen megrongálta. **A foglyok száma itt tizenegy tisztre és háromszáznegyvennyolc főnyi legénységre emelkedett.** A zsákmány három géppuska.

A **Maas** magaslatokon a tüzérségi harcok nem csökkenő erővel tovább folytatók. A folyótól keletre megtámadtuk azt az állást, amelyet az ellenség körülbelül **Concenvoye** **Azannes** falvak magasságában másfél év óta az erődítési művészet minden eszközével kiépített, hogy **Veuvre** északi részén összeköttetéseink szempontjából kényelmetlen behatást biztosítson magának. **A támadást tíz kilométer-**

Lapunk mai száma 8 oldal.

*nél nagyobb szélességben és három kilométer mélységben vit-
tük keresztül. Az ellenség igen jelentékeny, súlyos veszteségek
mellett több mint háromezer foglyot és még át nem tekinthető
hadianyagot reszített.*

Felső-Elszászban; Heidewertől nyugatra, támadásunk eredménye-
képpen elfoglaltuk az ellenség állását hatszáz méter szélesség-
ben és négyszáz méter mélységben, amely alkalommal nyolc-
van fogoly jutott kezünkre. Az ellenséges vonalon több lefolyt számos
légi harcban repülőink fölényben maradtak.

Keleti és Balkán-hadszántér: A helyzet változatlan.

Legfelsőbb hadvezetőség.

Négyszázezer korona a Máv. kára.

**Román vasutasok végezték a téves kapcsolást. —
Bereczky Sándor elbeszéli a felsőtömösi vasuti
katasztrófa részleteit. — A vasuti forgalom tel-
jesen helyreállott.**

(Saját tud.) A kolozsvári üzletvezetőségről
kiszállott bizottság még mindig nem fejezte be
a felsőtömösi vasuti katasztrófa ügyében meg-
indított vizsgálatot. A bizottság tagjai most is
a helyszínen vannak, csak Bereczky Sándor dr.
felügyelő, a forgalmi osztály főnökhelyettese
érkezett vissza Kolozsvárra. Az ő missziója be-
fejezést nyert: szerdán délelőtt 10 órakor újra
fölvették a vasuti forgalmat Predeal és Brassó
között. Bereczky dr., aki a helyszíni szemle
minden fázisában részt vett, a következő érde-
kes nyilatkozatban világította meg munkatár-
sunk előtt a borzalmas felsőtömösi katasztrófa
részleteit:

— Egész határozottsággal megállapítást
nyert, hogy a rejtetes katasztrófát tévedésből
a tehervonathoz kapcsolt 18 kocsi idézte elő.
A román államvasutak kocsitoló személyzete az
eredetileg 23 kocsiból álló vonathoz újabb 18
kocsit kapcsolt s hozzá még 5 kocsit a vonat
végére toltak. Mikor a vonatvezető konstata-
lta, hogy a szabályszerűen felállított 23 kocsi-
ból álló vonat indulásra készen áll, kiadta a ren-
delést a fékezőknek, hogy üljenek a fékek
mellé, ugyanakkor pedig a zárófékezőt kijelölve,
azt mondta, hogy foglalja el a vonat utolsó
kocsijának fekjénél a helyét. Minthogy csak annyi
fékező volt, mint ahány fék szükséges a 23
kocsiból álló vonaton, a vonatvezető előtt nem
volt kétes, hogy a fékezők a maguk helyére
jutnak. Időközben azonban a vonatvezető tudta
nélkül megtörtént a vonathoz nem tartozó kocsik
tolatása s így a zárófékező, akinek a vonat
kocsijainak számáról tudomása nem lehetett,
az utolsó kocsihoz ment, még pedig a vonat
mellé tolt, de hozzá nem kapcsolt öt kocsi
utolsójához. Ez volt a szerencséje, mert mikor
utóbb a vonat elindult, az öt kocsi a záróféke-
zővel együtt a pályaudvaron maradt s így a
zárófékező megmenekült a haláltól.

— A többi fékező elosztott a 46 kocsin.
Mivel pedig az eredetileg 23 kocsi-
ból álló vonathoz mérték a személyzet számát, a tévedésből
46 kocsi-
bőritett vonathoz felannyi fékezője
volt, mint amennyire szükség lett volna.

— Mikor a vonatvezető elindította a vo-
natot, akkor vette észre a zárófékező az öt
kocsi lemaradását. Mivel azt hitte, hogy ezeknek
a kocsiknak is el kellett volna indulni, jeleket
adott a vonat megállítására s a többi fékező
továbbította a jeladást. A román tolató moz-
donyról vészjeleket adtak, úgy látszik azonban,
hogy a vonatvezető a jeladást idejében nem vette
észre, később pedig, mivel nyomban a pályau-
dvar elhagyása után következik a lejtő, ha
észre is vette, nem tudott az egyre fokozódó
eleven erővel megbirkózni. A vonat egyre fo-
kozódó sebességgel robogott tovább a 41 kocsi-
val s rövidesen a rendes gyorsvonatu sebesség két-
szeresét, a 120 kilométeres sebességet is elérte.
A fékezők most már nem bírtak az óriási
gyorsasággal továbbárguló vonattal, amely sze-
rencsére baj nélkül szaladt át az alagúton s

mintegy 8 kilométernyire az indulástól. Felső-
tömös állomás Predeal felőli részénél, 16—
17 kocsi hatalmas ivben kiröpült a
20 méteres mélységben levő ország-
útra. A kocsik nagyrésze a jobboldalra zuhant,
egyrésze azonban balfelé, ahol közvetlenül a
sínek mellett nincs mély szakadék. A baloldalra
esett néhány kocsi közvetlenül a pár lépésnyire
levő szakadék elé esett. Az egyik kocsi éppen
a szakadék fölé, azonban ez sem zuhant le.
Azt a fékezőt, aki ennek a kocsinak fékező-
bódéjában volt, a legkisebb karcolás sem érte.
Sértetlenül szállott ki a fékező-bódéból.

— Mikor az első 16 kocsi elszakadt a
vonat testétől és lezuhant, a mozdonyok a többi
kocsival fokozott sebességgel száguldottak. Felső-
tömös állomás Derestye felőli részén aztán ki-
siklott az egész vonat. A két mozdony a kocsik-
kal egy gomolygó tömeggé verődött össze. Jel-
lemző, hogy a mozdony szerkocsija került leg-
elől, az egyik mozdony pedig zuhanás közben
megfordult Predeal felé.

— A vizsgálat még most is tart. Az azon-
ban megállapítható, hogy a szerencsétlenség elő-
idézője a folytatódó kocsiknak a vonathoz
való csatolása volt. Hibás volt az a szerencsétlen
mozdonyvezető is, aki indulás előtt nem győző-
dött meg személyesen róla, rendben van-e
minden s aki különben meg is halt.

— Az államvasutak kára, becsléseim szerint,
meghaladja a négyszázezer koronát. Ebben az
összegben nemcsak a kocsik értéke, hanem a
kocsikban levő és részben hasznavehetetlenné
vált áruk értéke is beletartozik. A restaurálás
munkáját a kolozsvári és brassói műhely mun-
kásai elismerésreméltó szívóssággal és fáradha-
tatlansággal végezték. Nekik köszönhető, hogy
szerdán délelőtt 10 órakor a forgalom teljesen
helyreállt s azóta akadálytalanul bonyolódik le.

— A harctéren elesett katonák holttesté-
nek hazaszállítása. A hivatalos lap közli a bel-
ügyminiszter körrendeletét a hadművelleti terü-
leten elesett katonák holttestének kiásására és
szállítására követhető költség mértéke tárgya-
ban. A rendelet szerint az ilyen holttestek
exhumálásáért és hazaszállításáért egyes temet-
kezési vállalatok a szolgáltatással arányban nem
álló olyan magas ellenértéket követeltek, hogy
a kegyeletet is sértő ily visszaéléseket hatósá-
gilag kell megakadályozni. Evégből megállapítja
a rendelet, hogy aki a katonák holttesteinek
kiásására és hazaszállítására járó költségeket
aránytalanul magas összegben szabja meg vagy
követeli, kihágást követ el, melynek büntetése
15 napig terjedhető elzárás és 200 koronaig
terjedhető pénzbüntetés. Hogy mi tekintendő
aránytalanul magas költségnek, annak megállá-
pítását a rendelet az eljáró rendőri büntető
bíróságok megítélésére bizza.

Az északi harctér

**Oroszország nem akarja megsemmisíteni
Németországot.**

Szaszonow beszéde a német militarizmus ellen
Oroszország rejtett a „berlini kalifátus”-tól.

Rotterdam, febr. 23.

Pétervárról jelentik: Szaszonow
dumában megtartott beszédében kijelen-
tette, hogy a kormány rendíthetetlen el-
határozása az, hogy a háborút a végső
győzelemig folytatja. Szaszonow a há-
borút az emberiség elleni gaztettnek
mondta, amelynek okozói a tehetetlen
német diplomatai voltak. A német nép
elégedetlensége máris észrevehető. Esz-
telenség az az állítás, mintha az antan-
a hetvenmillió lakosságú Németország
meg akarná semmisíteni, ellenben Porosz-
országot mindenkorra erőtlenné kell tenni.
Szaszonow bejelenti, hogy Japán
Olaszországgal együtt aláírta a londoni
egyezményt.

— Németország Törökországgal —
folytatta Szaszonow — rengeteg nagy
germán-muzulmán birodalmat akar alapí-
tani, amely a Seldetől a Perzsa-öböl-
terjed. Ez a birodalom, amelyet Szaszo-
now a berlini kalifátusnak nevez, szerint
halálos döfés volna Anglia és
Oroszország történelmi fenn-
állásának. Ehhez azonban hiányzik
tengeri hatalmuk, amely szerencsére An-
glia kezében van. Amíg ez így lesz, a
berlini kalifátus nem veszélyeztetheti lé-
tünkét.

**Egy millió osztrák-magyar katona
a bukovinai fronton.**

Kopenhága, febr. 23.

A „Rjecs” írja: Bukovinában és a Strypa
fronton a központi hatalmak átesoportosították
haderejüket s ezeken a harctereken egymillió
embert koncentráltak. Az orosz offenzíva meg-
lassabbodásának az az oka, hogy az osztrák-
magyar állások rendkívül erősek.

A törökök harcai.

Orosz jelentés az erzerumi zsákmányról

Stockholm, febr. 23.

Az orosz hivatalos jelentés szerint a
török hadsereg üldözése közben, Erzerum-
tól északnyugatra, elvagták a harminc
negyedik török hadosztály útját, a had-
osztályt tizenhárom ágyújával és gépfegy-
vereivel együtt elfogták. Elfogták még az
oroszok az erzerumi úton egy török ezred
maradványait. Az Erzerum elleni roham-
nál egyetlen orosz hadtest 240 ágyu-
zsákmányolt. Orosz csapatok elfoglalták
Mus és Akhlat városokat.

A törökök bombázták a kutelamarai táborn

Budapest, febr. 23.

Londonból hivatalosan jelentik: Február
17. és 19-en repülőgépek bombákat dobtak a
kutelamarai angol táborra, anélkül, hogy kár-
okoztak volna. Aylmer tábornok felmentő had-
seregéhez az erősítések küldése kielégítő elő-
haladást tesz.

A törökök szíerei mezopotámiában.

Hága, febr. 23.

Egy angol tiszt írja a mezopotámiai harcokról: A német tisztek által vezetett ellenség golyóitól roppant sok angol tiszt elesett. A törökök éjjel-nappal tüzeltek az angolokra.

Déli harctér.**Romania végső döntés előtt.**

Basel, febr. 23.

A „Baseler Zeitung“ jelentik: A külföldi sajtó szerint Romániában a helyzet annyira megérett, hogy a döntés legközelebbre várható.

A valonai repülőtemadás eredménye.

Genf, febr. 23.

Párisi jelentések szerint Valona környékén az osztrák-magyar repülők bombái nyolcvan embert öltek meg, közöttük a valonai olasz konzult és családja is.

Az antant megszállja az összes görög szigeteket.

Lugano, febr. 23.

Az antant előkészületeket tesz az összes görög szigetek megszállására.

Körber Belgradban.

Szarajevó, febr. 23.

Körber közös pénzügyminiszter Sarkotics tábornok boszniai kormányzóval Belgrádba utazott.

Kitűnően allunk mi den harctéren.

Budapest, febr. 23.

A sajtószállásról jelentik: Keletgaliában, különösen a Dnyeszternél méteres hó van. Montenegróban a nép békésen dolgozik. Albániát csapataink az olaszoktól s Esszad pasa csapataitól a Shumbifolyóig megtisztították. A folyók megdagadtak, de mindamellet előrehaladunk. Műszaki csapataink kitűnően dolgoznak.

A szerb csapatok Szalonikiban.

Budapest, febr. 23.

Párisból táviratozzák: A reorganizált szerb csapatoknak Korfuból Szalonikiba való szállítása február végén befejeződik s ezzel a szalonikii kérdés akuttá válik.

Az olasz háború.**Olasz jelentés az Olaszország elleni légi támadásunkról.**

Lugano, febr. 23.

A Stefania ügynökség jelenti: Tegnap reggel Milanó és Brescia tartományok felett ellenséges aviatikusok repültek el és több bombát dobtak le. Az anyagi kár jelentéktelen volt. A Garda-tó mellett Desenzanóban két ember meghalt, több megsebesült. Trezzó-Daddában két ember életét veszítette és négy megsebesült, Salóban egy ember megsebesült. Valamennyi áldozat polgári személy.

Felmentették a hatvanmillió sikkasztás tetteit.

Róma, febr. 23.

A törvényszék a sikkasztással vádolt tanácsi tisztviselő bűnpörében elévülés miatt felmentette a vádlottakat, akik miatt az igazságügyi palota költségéi nyolcemillió lira helyett

hatvanmillióra emelkedtek. Az

„Avanti“ azt írja a pörrel kapcsolatban, hogy az állam minden közege a felmentés érdekében dolgozott, mert a bűnügyben miniszterek, államtitkárok, magasrangú tisztviselők vannak érdekelve.

A tengeren.**Németország nem szünteti be buvárhajó-harcot.**

Berlin, február 23.

Lansing államtitkár egy nyilatkozatában kijelenti, hogy egy hónapi előzetes bejelentés elegendő kellett volna, hogy legyen arra, hogy az Unió értesítse polgárait arról az eljárásról, amit Németország a felfegyverezett kereskedelmi hajókkal szemben követni szándékszik. Németország nem hajlandó egy hónapra felfüggeszteni a buvárhajó-harcot.

Hogy támadnak a franciák?**Egy francia harcok leírása.**

A nagy szeptemberi offenzíva, a franciakra nézve óriási s az elért eredményekkel semmi arányban se álló áldozatokkal jött, hosszú ideig, alaposan készítették elő. Az előkészítő, bevezető harcokról olvassuk az alábbiakat a „Revue Hebdomadaire“ ben:

— Egy reggel — beszéli a harcok egyik résztvevője — tüzsergőnk tüzelese páratlan hevességre fokozódott. Az előttünk elterülő terület készítettük elő a rohamra. A lövészárokból ide oda járnak a tisztek, minden katonához van egy-két bátorító szavuk. A legtöbb gondot az elmúlt éj sebesülteire fordítják, akiket el kell szállítani. Ezeket hordagyakra fektetik s a szanitécek az összekezdő árkokon át hátra viszik. Most már mindavajon tudjuk, hogy rohamra kerül majd a sor.

Az ellenség gépfegyverei gyilkos tüzelésbe kezdenek abban a pillanatban, midőn a katonák elhagyják a lövészárokat s a mellvéden át iparkodnak. Ez az időpont jár a legtöbb áldozattal. Az emberek tucat számba esnek vissza holtan, vagy sebesülten a lövészárókba. Ha e kritikus pillanaton túl vannak, már minden könnyebben megy. A katonák kiáltoznak és szaladnak előre. Ez bátorságot ad s már nem törődnek az emberek a füleikkel elsűvítő golyókkal. De vigyázat! Lövedekeink már az ellenség első vonala mögött csapnak le.

Ha aztán megkezdődik a zárótűz, már nem sok van hátra a rohamig. A legközelebbi telefonbeszélgetés adja meg a jelet a rohamra. A kapitány ide-oda járkal, halkán mormog valamit, hogy párá-tolja az izgatottságát. Aggódik embereiért és aggódik önmagáért is. Mindenki ködaráb után fűrkész az előtérben, mely a rohammal fedezékül szolgál, vagy egy kis mélyedés után, melybe le lehetne kuperodni. Az embernek az a győző érzése támad, hogy most utoljára lát mindent. Először mindenki a maga elpusztulására gondol s aztán vigasztalódik azzal, hogy talán még se éppen őt éri a veszedelem.

Egyszerre csak elhallgatnak ágyuink. Izgalom fut át sorainkon. Előre! Éles kiáltások törnek elő kebleinkből s kétségbeesett erőfeszítéssel lendítjük át magunkat a mellvéden. Most fent vagyunk. Az ellenséges tűz ijesztően jól van irányítva. Mi csak előretörünk. Az a cél, hogy a lehető legrövidebb idő alatt eljussunk az ellenséges lövészárókhoz. A föld szinte megremeg a dühös, rohanó futás alatt s hamarosan holtak és sebesültek terítik be. A vad, tomboló jama egyszerre elűl. Előttünk celunkhoz, legálább is közülünk azok, akik életben maradtak. És most kezdődik a kényszer. Peldátlan összevisszaság keletkezik.

A küzdelem gyakran egy, sőt két óráig is tart. Ha aztán sikerült az ellenséges árkot birtokba venni, megkezdődik az árok védelmi állapotba helyezésének fáradságos munkája.

Akkor minden lehető tárgyat odavisznek, semmi se oly jelentéktelen, hogy ne lehetne felhasználni a megerősítési munkálatnál. És sietésre, nagy sietésre van szükség. Mert hát az ellentámadás, mely minden erőfeszítés, minden meghozott áldozatot semmivé szokott tenni, nem sokaig varat magára.

Ötezer hold földet műveltet meg a város.**Minden falpalatnyit földet bevetnek.**

(Saj. tud.) A varmegyében már megalakították azokat a bizottságokat, amelyek kormányrendeleteknek megfelelően ellenőrizni fogják a mezőgazdasági munkálatok végrehajtását és gondoskodni fognak arról, hogy a megyében ne maradjon megműveletlen föld. Ezt a bizottságot hasonló céllal megszervezték Kolozsvárt is. Erre főleg azért van szükség, mert a korán beállott tél és a kedvezőtlen őszi időjárás miatt sok gazda — még ha volt is megfelelő munkaereje — nem tudta az őszi vetés dolgát kellő módon lebonyolítani.

Kolozsvárt előreláthatólag 3—4 kerületre osztják föl s minden kerületben külön bizottság fog funkcionálni. A rendőrség most dolgozik annak a statisztikának összeállításán, amely az összes bevetetlen és megmunkálásra váró területeket magába fogja foglalni. A bizottság ennek a kimutatásnak alapján fogja intézkedéseit megtenni. Ha a szükség úgy hozza magával: egyes, megműveletlen területek megszállására, bevetésére közérőrt rendelnek ki, ha valamelyik gazdaságban a szükségesnél több gazdasági gép van, a többletet lefoglalják, más gazdaságnak kölcsönzik ki s minden eszközt felhasználnak a mezőgazdasági munkálatok lebonyolítására.

A rendőrség péntekre ígerte a statisztika benyújtását. A tanács nyomában a rendőrségi kimutatás megérkezése után megalakítja a mezőgazdasági bizottságokat, tagjait kijelöli s intézkedik, hogy a bizottságok mielőbb akcióba lépjenek. Hozzávetőleges számítás szerint Kolozsvár határában ötezer hold megmunkálására lesz szükség. A tanács bizik benne, hogy a munkálatok végrehajtása minden nehézség nélkül bonyolódik le.

Az öreg népfelkelők önként jelentkezésük folytán nem veszítik el kedvezményüket.**Illetékes katonai körök nyilatkozata.**

(Saj. tud.) Tegnap közlemény jelent meg egyik helyi lapban a 42—50 éves népfelkelők bevonulásával kapcsolatban, amelyek különösen az a része keltett feltűnést, amely szerint azok az öreg népfelkelők, akik csapatválasztás céljából önként jelentkeztek, elveszítik azokat a kedvezményeket, amelyek az öreg népfelkelőket a többi katonákkal szemben éppen öregségüknél fogva megillet. Így többek között a közlemény szerint a honvédelmi miniszternek a képviselőházban tett az a nyilatkozata, hogy az öreg népfelkelők csak helyi szolgálatra fognak beosztatni, — az önként jelentkezőkre nem vonatkozik és őket, mint akik önként jelentkeztek, erre a nyilatkozatra való tekintet nélkül, mint rendes katonákat kiviszik a frontra.

Miután Kolozsvárt nagyon sok népfelkelő vette igénybe önként jelentkezés folytán a csapatválasztás jogát, ez a hír joggal keltett lelemetlen hatást az öreg népfelkelők között.

Az „Ujság“ munkatársa kolozsvári illetékes katonai körökhöz kérdést intézett ebben az ügyben és a fent említett hírrel szemben a következő felvilágosítást kapta:

Megnyugtatóképpen mindenképp előtt kijelenthetjük, hogy az önként történt jelentkezés következtében az öreg népfelkelőkre semmiféle hátrány nem származhatik. Mivel az ön-

ként való jelentkezésnek meg van az az előnye, hogy a jelentkezők maguk választhatják ki azt a csapatot, ahol szolgálni akarnak, az ezredparancsnokságok utasítottak, hogy addig, amíg az önként jelentkezők nagy tömege valamelyik másik csapatot létszámát nem veszélyezteti, — vegyék fel az önként jelentkező népfelkelőket.

Ezzel az intézkedéssel a katonai hatóságok befolyolni akarják az öreg népfelkelőknek az a vágyát, hogy lehetőleg családjukkal egy városban teljesítsenek szolgálatot. Terve tehát az a feltevés, mintha önként jelentkezés folytán az öreg népfelkelők bevonulásuk alkalmával nem úgy kezeltetnének, mint azok, akik nem önként jelentkezés folytán osztattak be bizonyos csapatokhoz.

Bevonulása után minden öreg népfelkelő egyforma elbánásban részesül, akár önként jelentkezett, akár nem. Az önként való jelentkezés a felmentésre sincs befolyással, mert a katonai hatóság nagyon jól tudja azt, hogy az önként jelentkezés csak azért történt, hogy ezáltal a népfelkelők joga nyilván csapatot választani. Akinek körülményei indokolták teszik felmentését, azt abban az esetben is felmentik, ha önként jelentkezett valamelyik csapatot.

Magyar orvosok egy orosz kórházban. Egy kolozsvári invalidus elbeszélése.

(Saj. tud.) Egy invalidus transzporttal tegnapelőtt Kolozsvárra érkezett Gál Mihály 21-ik honvéd gyalogezredbeli szakaszvezető. Oroszországból már öt héttel ezelőtt került el s eddig egy wienneustadti sebesült kórházban ápolta. Munkatársunk felkereste a rokkant harcost, aki fogságban töltött idejéről érdekes adatokkal számolt be.

Ő is, mint az eddig hazatért invalidusoknak legtöbbször, dícsérőleg nyilatkozott arról a bánásmódról, amellyel az orosz kórházakban a sebesült foglyokkal szemben viselkedtek. Gál különösen érdekesen festett le egy sebesült kórházat, ahol az orvosok és az ápolók legnagyobb része magyar volt. A rokkant honvéd érdekes elbeszélését itt adjuk:

— A Breszt-Litovszk körüli harcokban sebesültem meg egy éjszakai járőrszolgálatban. Kissé túlmerészen mentünk előre s csak azt vettük észre, hogy a közelből kicsi lángoskák világítják meg az éjszakát és a lángok nyomán jövő durranásra egymás után hullottak el a járőr emberei. Az oroszok álltak velünk szemben. Nyolc emberből állott a járőr és a ránk zúduló sortűz következtében mind a nyolcan megsebesültünk. Szerencsére egyik sem halt meg. Nekem a combomat lőtték keresztül s a golyó annyira szétrocsolt a csontot, hogy mai napig nyomorék vagyok.

Mikor hajnalodott, az oroszok odajöttek hozzánk és a szanitécük bekötözték bennünket. Hordágyon vittek egy tábori kórházig, ott székre raktak és három napig utaztunk egyfolytában a döcögős orosz szekereken. Valamelyik állomáson a vonatra kerültünk, amely Moszkváig ment velünk.

Moszkvában két hétig fekvünk. Az orosz orvosok és ápolók nagyon jól bántak velünk. Rendesen kötötték a sebeinket, barátságos hangon beszéltek velünk és a lehető legjobb kosztot kaptuk. Két hét után egy sebesült transzportot állítottak össze a kórházban a foglyokból s azzal engem is tovább szállítottak.

Tyumen-nek hívják azt a várost, ahol kiszállítottak bennünket. Szép, új kórházba robogott velünk a vöröskeresztes autómobil. Vagy három magyar sebesült lehetett a transzportban s ezeket egy külön szobába szállásolták el,

amely még teljesen üres volt. Egy óra eltelté után mindenki rendesen, betakarva feküdt az ágyában és amikor a szoba teljesen rendben volt, jelentették, hogy vizit következik.

Egy orosz szanitéc, a mi szobánk főápolója, kinyitotta a kórterem ajtaját, fészesen megállott és szalutálva jelentkezett egy belépő hosszú fehér kabátos fiatal orvos előtt. Az orvos után két fehér ruhás ápolónő jött és végig járták az ágyakat. Egyszerre csak az orvos tiszta gyönyörű kiejtéssel, magyarul megszólal:

— Hát hogy vagytok fiúk?

Alig akartunk hinni a fülünknek. Nagy, leírhatatlan öröm fogott el bennünket, amikor ott, messze idegenben a ránk vigyázó orvos ajkáról magyar beszédet hallottunk. Meg is kérdeztük a doktor urat, hogy miképpen került ide. A doktor ur — Vágó Jenőnek hívják, budapesti orvos — elmondta, hogy még a háború elején fogták el egy csapat szanitéccal együtt s azóta az orosz kórházakban teljesít szolgálatot.

Rövidesen megtudtuk, hogy a kórházban összesen öt magyar orvos teljesít szolgálatot. Az orosz orvosok kitüntető figyelmességgel viselkedtek a magyar orvosokkal szemben. Az ápolószemélyzet pedig az orosz tiszteknek kijáró tisztelettel adóztak nekik. Az orvosoknak szabad volt kijárni a városba s úgy éltek, mintha itthon lettek volna.

Az orvosokon kívül tizenhét magyar szanitéc is volt a tyumeni kórházban. Nekik is szabad volt kijárni a városba és volt köztük, aki már szépen megtanult oroszul. Ezek hozták a városból a különféle híreket. A sebesült foglyoknak nagyon jó dolguk volt ebben a kórházban. A sorsunk csak akkor kezdett nehezzé és rosszra válni, amikor felgyógyultan kikerültünk a foglyotáborba. Itt már rossz volt a kosztunk, nem kaptunk cigarettát sem és valóságos rab sorsunk volt. Szerencsére én nagyon kevés időt töltöttem a foglyotáborban, mert az első invalidus-transzportba beosztottak. Alig három hét után elindultam a foglyotáborból és egy szép, hosszú utazás után ismét itthon vagyok Kolozsváron.

HIREK.

A török birodalom.

Erzerumnak, Török-Arménia fővárosának eleste a világ figyelmét egyszerre Törökországnak erre az eldugott részére irányította, ahova nem visz vasut, a két-három ezer méter magas hegyek között alig visz út, s ha Erzerumhoz el akar az ember jutni, hát jó hatszáz kilométert kell még locsin, lóháton, vagy gyalog megtenni, mert repülőgépen nem mindenkinek jut a szerencse utazhatni. De Erzerummal kapcsolatban érdekelhet bennünket a török birodalom birtokviszonyainak a megismerése is.

1. *Thrácia*, vagyis az európai rész. Ez ma huszonhatezer négyzetkilométert tesz ki s ebben benne van a Gallipoli-félsziget is. A balkáni háború előtt az európai Törökország százhetvenezer négyzetkilométert tett ki, a háború után maradt neki 28.100, ebből azonban közvetlenül a Szerbia elleni offenzíva előtt, határkizigazítás címén a Marica völgyében átengedett Bulgáriának 2100 négyzetkilométert. Maradt tehát neki huszonhatezer. Elnyire olvadt le valamikor a töröknek Európában lévő három millió négyzetkilométerrel is több birtoka.

2. *Kisázsia*. Anatóliának, vagy Levantének is nevezik. Kiterjedése 516.000 négyzetkilométer, tizenkét millió lakossal. Anatólia a tiszta törökség hazája, egységes török nyelvterülettel, ahonnan a török állam legjobb katonái kerülnek ki. Ez régen is így volt, s amikor a török az anatóliai sereget vitte tűzbe: a harc többnyire a török javára dőlt el.

3. *Örményország*. Arménia néven már az ókorból ismerjük, amikor a rómaiak Arménia királya, *Mitridates* ellen intézték hadjárataikat,

Pompejus vezérlete alatt, Palmvra és Zenobia királynők. Jókai gyönyörű regényalakjai szintén Arméniából kerültek ki. A mi magyar örményeink ősi hazája szintén Arménia volt s Krímián keresztül Apaffy Mihály idejében vándoroltak be Erdélyországba. (1669.)

Története már ugy négyezer esztendő körüli, s a régi Arménia ma háromfelé van szakítva: egy rész van a török alatt, egy rész Oroszországhoz, a harmadik rész pedig Perzsiához tartozik. A Török-Örményország területe 232.000 négyzetkilométer, mely csupa hegy és ezer méteres magas fensik. A Tigris és az Eufrát forrásainak hazája, de itt van az 5200 méter magas bibliai Ararat is, ahol a vízözön után Noé bárkája először jutott szárazra. A katolikus örmények és a kisázsiai kurd-törökség között több század óta állandó a harc és a gyűlölködés. Ebből származott az ugynevezett örmény-kérdés, amely már évtizedekig foglalkoztatta Európa diplomáciáját, sőt magát a berlin kongresszust is.

Oroszország a régi Arméniából már megszerezte magának a Kaukázus déli lejtőjén levő részt s még emlékezhetünk az 1877-iki orosz-török háborúhoz, hogy micsoda fenséges harcok folytak le Karst sziklavára körül, amíg az oroszok kezébe kerülhetett. Oroszország hódító imperiális politikája már régszemet vetett Örményország török és perzsa részére is, s a régi Örménybirodalom ekképpen való egyesítésének maguk az örmények se ellenségei. Am, ha sikerülne s Oroszország a Török-Örményországot birtokába juthatna: ebben az esetben Oroszország Tarsusnál, a Cyprus-szigettel szembe, egy-kettőre kijuthatna a Földközi-tengerhez, am Törökországot abba a veszedelembé hozhatná, hogy el volna vágva ázsiai birtokaitól s Törökország épp úgy el volna zárva a világtól, mint Németország, Magyarország és Ausztria.

4. *Szíria és Palesztina*. A kettőnek a területe együttvéve 300 ezer négyzetkilométer, melyből a Szentföld 30 ezer kilométert foglal el.

5. *Mezopotámia*. Kiterjedése 260 ezer négyzetkilométer. A Tigris és az Eufrát folyók szelik keresztül s lenyulik egész a Perzsa-öbölhöz. Fővárosa a híres Bagdad s ettől délre 180 kilométerre, Kutelamaránál folynak ma a törökök és angolok között a harcok. Ma a törökök vannak körül, amennyiben Kutelamaránál 16 ezer angol van már két hónap óta bekerítve. Mezopotámiában volt a Paradicsom, s itt látható Babylon és Ninive romjai.

6. *Török-Arábia*. Területe 475 ezer négyzetkilométer, s az óriási Arab-félszigetnek Vöröstenger-melléki partvidékeit foglalja el, egészen az Adeni-öbölhöz.

A török birodalom területe tehát 1.809.000 négyzetkilométert, vagyis majdnem háromszor akkora területet tesz ki, mint Magyarország és Ausztria együttvéve. Lakosainak száma körülbelül 25 millió, s ha sikerül, — amint Envepasának már sikerült, — a török verben szunynyadó óriási erkölcsi és fizikai erőt föltámasztan akkor a Keleten hamarjában egy új világkialakulásnak nézhetünk elébe. Dr. Kalmár Antal

(Kitüntetett kolozsvári tisztek.) Újhelyi

Albert 51-ik gyalogezredbeli hadapród és Blum Emil 51-ik gyalogezredbeli zászlóst az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül a másodosztályú ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

(Gábor Áron emlékezete.) Gábor Áron

a székely ágyúhős szülőhelyén, Bereczken, emlékszobrot állítanak a székely vármegyék közörségének adozatkészségéből. Az emlékművet Istók János szobrászművész most fejezte be. Bronzból készült mellszobor alakú emléket művész Gábor Áron egykoru képmása után mintázta meg, a természetből készült talapzatra pedig ott lesz annak az ágyúnak bronzbeöntött hű másolata, amelyet a fülel hámorba Gábor Áron készített és amelynek eredetije Kézdivásárhelyen őrzik a városi tanács termében. Az emlékmű felállítása és telepítése idejére legközelebb fog intézkedni a szoborbizottság.

— **(Huszonegyes tisztek üdvözlése.)** A következő kedves sorokat írják nekünk: A kolozsvári 21. honv. gy.-e. XIX. menetelj büszke szívvel üdvözlését küldi, az „Ujság” szerkesztőségének és Kolozsvár város közönségének a magyar határról. Sander hdj., Vaneza hdj., Schlögl fhgy., Peterfy Jenő hdj., Salamon százados, Hankobzi hdj., Bedő hadnagy, Nagy Sándor hdj., Sólyom János hdj., Benyovits István hdj., Puskás György, Kovács István népt. hadnagy, Técsy Zoltán hdj., Sebesy László hdj. örm.

— **(Politikusok uniformisban.)** Az ákosfalvi kerület kitűnő képviselője, Maros-Torda volt alispánja: dr. Nagy József tegnap óta nemcsak honatya, de katonája is, a 9-es honvédhuszárok „örög” ujonca, aki a 43—50 évesek bevonulásával, mint tauglich sorra kerülén, önként jelentkezett és előre beállott abba a díszes hírtü huszárezredbe, ahol Urmánczy Nándor képviselőháza már káplari rangot ért el. Ugyancsak ehhez az ezredhez a napokban vonulnak be Szász Zsombor volt országgyűlési képviselő, az ismert nevű író és publicista, továbbá gróf Beldi László, aki a Széll-kabinet idején Nagy-Küküllő vármegye főispánja volt és gróf Beldi Ferenc, Beldi Ákos nyugalmazott főispán fia. A politikus és honatya-huszárok szeniorja, amint már említettük, Urmánczy Nándor, aki sarzs, de bizonyára új kollegái is hamarosan kifogják érdemelni a számukra most minden parlamenti sikernél becsesebb csillagokat.

— **(A közigazgatási hatóságok mezőgazdáknek haladékokat adhatnak a bevonulásra?)** A közigazgatási hatóságokhoz a honvédelmi miniszter a következő távirati rendelkezést intézte: Tekintettel a közlelmazásra igen nagy kihatással bíró mezőgazdasági munkálatokra, a járási tisztviselők és városi hatóságok ezennel felhatalmaztatnak, hogy a halaszthatatlan mezőgazdasági munkálatok elvégeztetése céljából a még be nem vonult, vagy érvényes felmentés alapján még otthon tartózkodó és fölmentésükkel, illetve újbóli felmentésüket kért egyéneknek igen kivételes és sürgős esetekben megengedjék, hogy a felmentést, illetőleg újabb felmentés iránti kérvényeik elintézését tartózkodási helyükön bevárassák. Miről az illetők értesítendőek. Ezeket az engedélyeket azonban a bevonulás ideje előtt oly időben és táviratilag kell a felmentést engedélyező katonai (honvéd) hatóságnak bejelenteni, hogy a megadott engedély szükség esetén idejében hatályon kívül helyezhető legyen. A bizonytalan időre szóló felmentésre javaslatba hozott dohánykertészek és dohánykitermelők felmentésüket a tartózkodási helyükön a jelen rendelet alapján bevárhatják, illetve egyelőre felmentetteknek tekintendőek. Amiről az illetők értesítendőek. Honvédelmi miniszter.

— **(Március 15.)** A kolozsvári márc. 15-iki állandó bizottság folyó hó 25-én, pénteken délután 4 órakor az Emke hivatalos helyiségében ülést tart. Az ülés a folyó évi márc. 15-iki ünnep további megbeszélésével fog foglalkozni. Egyes tagok részéről ugyanis oly terv merült fel, mely az idei ünnepet valóban nagyszabásúvá és impozánsná fogja tenni. A bizottsági tagok nélkül azonban az elnökség nem intézkedhetik. Azért a tagok megjelenését kéri.

— **(A 43—50 éves bevonuló népfölkelő)** iparosok bucsuistére jönnek össze és hívják meg barátait és ismerőseiket ma este Győri Pistához. Az örög neptölkelők.

— **(Elítelt gyapjuszállító.)** A kolozsvári kir. ügyészség hadseregszállítás körüli visszaélés büntette címén emelt vádat Zelmanovits Sámuel técsői születésű, nagyszabeni kereskedő ellen, mert tavaly ősszel, miután Dávid Lajos torockószentgyörgyi r. kath. lelkész, hadseregszállítóval 50 q gyapjuszállítására kötetést csinált, a határidőre csak 12 q gyapjút szállított és abból is 3 q közönséges posztóhulladék volt. Zelmanovits Sámuel, a kolozsvári kir. törvényszéken br. Rudnyánszki Béla törvényszéki elnök ötös tanácsa tegnap vonta felelősségre. A főtárgyaláson a vád teljes bizonyítást nyert és a bíróság dr. Encsy Kálmán kir. ügyész vádbeszédének, dr. Fischer József ügyvéd védelmének meghallgatása után, marasztaló ítéletet hozott. A törvényszék Zelmanovits Sámuel 2 évi börtönré, 2000 kór. pénzbüntetésre ítélte és a kir. ügyész indítványára előzetes letartóztatásba helyezte. A védő semmiségi panasszal élt.

— **(Erdőirtás a Mezőségben.)** A következő sorokat kaptuk: Tisztelt Szerkesztő ur! Miután tudom, hogy az „Ujság” szűkebb hazánk távolabb eső vidékeinek is szöszölője, kérem szíveskedjek becses lapjában az alábbi soroknak helyet adni: A Mezőség közepén, Mezőörményesen, ahol kétnapi járásra is alig lehet lombozat látni, van egy folt erdő, mely a br. Bánffy Albert-fele hitbizományhoz tartozik. Ebből az erdőből, szemre körülbelül 15 hold területről, mint oázis a sivatagban, hivatásilag integetnek százéves fák a kiellen környék felé s azt hirdetik, hogy van nálunk kegyelet, kultúra van, még bölcsen kidolgozott erdőüzemtervek. Csak hirdették. Ugy értesültem, hogy ebbe az erdőfoltocskába is beleteszi a lábát az erdőkalmárok cinkosa: a fejsze, hogy rövid két év alatt a Mezőség eme büszkeségét, díszét üzemtervi előírás szerint teljesen letarolja. Erre a szomorú hírre gondolkodni esik minden mezőiségi ember és önkénytelenül ezek a kérdések foglalkoztatják: Hát nem lehet olyan üzemtervet készíteni, mely szerint ennek az évszázados erdőcskének minden évben csak egy kis része volna kitermelhető, az is csak a legszükségesebb épületjavítások, hidepitések céljaira? Vagy nem lehet az erdőszakértők tudományával ezt a 15 holdat a mintegy 300 holdat kitevő s üzemterv szerint kezelt 40 éves erdőből teljesen kikapcsolni? Hol késik ilyenkor a kolozsvári m. kir. erdőfelügyelőség? Hát a hitbizomány jelenlegi haszonélvezője nem gondol arra, hogy ezzel az erdőmészárlással a saját mezőgazdaságát nyomorítja meg örökre? Vagy talán azt hiszi, hogy a háború után egyhamar vasutat fog kapni a Mezőség s ha kap, lesz honnan épületfát szállítson gazdaságába? Tudtommal a hitbizománynak gondnokai is vannak. Hát azok alusznak, mikor az állag osonkításáról van szó? Ezekre a kérdésekre illetékes helyről szeretnék megnyugtató választ kapni, mert nem hiszem, hogy a hivatkozott tényezők közül bárki is segédkezet nyújtana a tervbe vett vandalizmushoz. S ha ez mégis megtörténne, úgy felhívom ezután a földművelésügyi kormány figyelmét az erdőgazdasági törvény kicsufolását célzó mérnyelre. Ő van hivatva a halálos ítélet végrehajtása előtt „veto” jogával élni. — Vagyok a Szerkesztő urnak tisztelője: egy mezőiségi.

— **(Katholikus főbíró hagyománya református egyházi célokra.)** Kézdivásárhelyről írják, hogy a tisztán református lakosokból álló Feldoboly községnek főbírája: ikafalvi László Ákos, aki katolikus vallású, ősi székely család utolsó sarja, mikor a múlt év végén katonának besorozták, végrendelkezett és 60 katasztrális hold földjét és hazát, elhalálása esetén, a feldobolyi

református lelkészre hagyja, a következő megokolással:

— Én katolikus vagyok, egyedüli katolikus a református vallású Feldobolyban, mégis engemet választott bírájaul hosszú időn át. Nem nézte vallásomat: ez a személyt nem válogató szeretet — bár el nem hagytam — érzésben és gondolkodásban reformátussá tett. Ilyen vallásfelekezeti támogatni szent kötelesség. A református egyházak Magyarország győzhetetlen várai és annak kapitányai a lelkészek, kik közül soha egy se lesz a haza ellensége; akikről a haza soha nem gondoskodott; mostoha kezekkel mért. Nekünk, a népnek kell hát az állam hibáját jóvá tennünk, mert ha a kalvinista lelkészeket legalább olyan helyzetbe tudjuk emelni, mint más vallásfelekezetek, ahol az állam kenyeret, kalácsot, nem morzsaleket szór, mint az ég madarainak, akkor nyomban száz esztendő rohan előre magyar hazánk. Akarom, hogy hagyományozott vagyonomba se egyház, se állam ne avatkozzék, jövedelme fölött ne rendelkezzen. Ugy akarom, hogy mostani jövedelme meg ne esonkíttassék. Azért akarom így, hogy ne emberek, de valóban Isten szolgája lehessen, mert csak az a lelkész lehet a szabadság vára, igaz katonája, aki fölött nem emberek, de Isten uralkodik. Nagyatyám a szabadságharcokban koplalva gyűjtötte vagyonomat. Emlékének áldozok, mikor a magyar szabadság egyik katonájának hagyományozom.

— **(Farkasházy Sándor kutyája.)** A harc-téren hősi halált halt Farkasházy Sándor vadászkapitány, akinek hamvait Kolozsváron helyezték örök nyugalomra, volt egy gyönyörű agara. A százados, mikor hadavonult, a szép állatot itthonhagyta a testvérbátyjánál, dr. Farkasházy Zsigmond volt képviselőnél. Egy napon a kutya eltűnt. A rendőrség kinyomozta, hogy az értékes, legalább is ezer koronát érő agarat egy Varga Józsefné nevű asszony sétáltatta Erzsebettalván, majd el is adta. Vargáné tiltakozott a lopás ellen.

— Mellém szegődött az utcán — mondta — s mert nagyon szép egy agár volt, nem kergettem el.

Vargánétól a kutya Paszteiner András történetgyári munkához került, ő adott érte az asszonynak öt koronát. A büntető járásbírósg úgy Paszteiner, mint Vargáné ellen eljárást indított jogtalan elsajátítás címén. A tárgyaláson Paszteiner ugyancsak ravaszul védekezett s persze tagadta, hogy a kutyát megvette.

— Csak átvettem Vargánétól, hogy majd keresem a gazdáját hírlapi úton.

Thót bíró: Hisz fizetett is öt koronát a kutyáért.

— Igen, azt remélve, hogy majd bőven visszaadja a tulajdonos, aki biztosan valami mágus.

Mivel Vargáné nem jelent meg, de egyelőre megtalálni se tudták a régi lakásán, a bíró elhasznalta a tárgyalást.

— **(Kérelem.)** Brusa Vencelné, a közönség adományából élő szerencsétlen nyomorék nő részére kérünk gyors segítyt a humánus jó szívektől, hogy meghalt gyermekét ma, születésnapján délután eltemethesse.

— **(Ekszeri, orát)** és ezüst árut teljes bizalommal Dobó Albert cégnél Kolozsvárt, Mátyás-kir.-tér (volt Husznik üzlet) vásárolhat. Szolid, szabott árak. Látszerészeti cikkek elárúsítása. Telefon interurbán 842. szám.

— **(Meghalt, a harctérre indulás előtt.)** Marosvásárhelyről írják: Mindenki ismerte Marosvásárhelyen az ottani katonai standnak polgári körökben egyik legnépszerűbb tisztjét, a házigazdát hadkiegészítő parancsnokságának vezetőjét: Jeszenszky Ede őrnagyot, akinek dalias

Fiu- és leányka-iskolaruhák

nagy választékban kaphatók:

Neumann M. cs. és kir. udvari szállítónál

Kolozsvár, Mátyás király-tér 14. sz. Telefon: 431.

alakja nem tűntetett fel úgy az utcán, hogy mindenfélől az ismerősök és jóbarátok sokasága ne üdvözlője. A derék katona, aki marosvásárhelyi polgári szülők gyermeke volt, a hadiégészítőnél kivált mozgósítás óta jelentékeny pozíciót töltött be, amelynek nehéz és fontos munkakörét mintaszerűen látta el, érdemes munkásságát jutalmazandó, nemrég nevezték ki őrnagynak s csak pár nap választotta el attól, hogy új rangjában a harctérre induljon. A jövőkori, 47 éves férfit egy idő óta súlyos asztma kínozza, betegeskedett, de még szombaton az utcán járt, s aznap éjjel bekövetkezett hirtelen halála s így annál részvételtőbb. A kiszámíthatatlan sors itthon ragadta el az életből, a harctéri dicsőség és veszedelmek elől. Jászszky őrnagyot, akit özvegye, két árvája és széleskörű rokonság gyászol, kedd délután temették katonai pompával.

— (Kerestetik egy házaspár) a város közelében levő kisebb gazdaságba, lakás, fix fizetés és egyéb járandóságok mellett. Tehénészethez és kertészethez érték előnyben részesülnek. Belépés azonnal. Értekezni Petőfi-utca 48.

— (Női kalapok.) Atmeneti selyem kalap-ujdonságok, valamint alakítások a legolcsóbb árban a kolozsvári központi kalapdivat-áruházban, Deák F. u. 12. sz. alatt (Bejárat Minorita-u. felől) szerezhetők be.

— (15 citrom 60 fillérbe kerül), ha a törv. véd. „Acitrol Flohr”-t használja, melyből 30 csepp minden tekintetben pótol egy citromot. Kapható: dr. Biró gyógyszerárban, Kolozsvár. Főter.

Irodalom és művészet.

Heti műsor a Nemzeti Színházban:

Csütörtök: Grün Lili. (3-adszor. Leszállított helyárrakkal. Bérlet 133. sz. A.)

Péntek: Giklámén. (Ujdonság, 6-odszor. Leszállított helyárrakkal. Bérlet 134. sz. B.)

Szinkör-mozgó.

Csütörtök: Salambo. (A legesodásabb film-szenzáció! Két órás előadások!)

Péntek: Salambo.

Szombaton: Briliánsok. (Asta Nielsen legújabb alakítása.)

Vasárnap: Havasi Magdolna.

Uránia-színház.

Csütörtök: Pierrot megtérése. (Főszereplő: Francesca Bertini.)

Péntek: A megtorlás órája. (Főszereplő: Erna Morena.)

Szombat: Rabiólovag.

Vasárnap: Az utca leánya.

Egyetem-mozgó.

Csütörtök: A megtorlás órája. (Főszereplő: Erna Morena.)

Péntek: A rabiólovag.

Szombat: Az utca leánya.

Vasárnap: Briliánsok. (Főszereplő: Asta Nielsen.)

* **Falu rossza: 125-ödször.** Kegyeletes ünnepet ül szombaton este a színház. A magyar népszínház drága gyöngye, a „Falu rossza” fog ez alkalommal 125-ödször színpadra lépni s ezen a napon lesz egyszersmind Tóth Ede halálának negyvenedik évfordulója. Bevezető előadást Janovics Jenő dr. igazgató fog tartani Tóth Edéről. Szentgyörgyi István fogja Feledi Gáspárt, Dezséri Gyula Gonosz Pistát, Sugár Jolán Finom Rózsát s Farkas Sándor Göndör Sándort fogják játszani.

* **Vagy ő, vagy senki!** A színpadi próbák folynak serényen a bécsi és budapesti évad nagyszerű operette-ujdonságából, a „Vagy ő, vagy senki!”-ből, amelynek a jövő hét első felében lesz a bemutató előadása.

* **Ripp van Winkle** — délután. Vasárnap délután 3 órakor az örök szép „Ripp van Winkle”-t adják Farkas Sándorral a címszerepben, a tavalyi felhelyárrakkal.

Salambo. A legesodásabb film-alkotások egyike, a „Salambo”, melynél grandiózusabb szenzációt még nem látott a mozi közönsége. A „Salambo”-t 2 órás előadások keretében csütörtökön és pénteken fogja a Szinkör-mozgó rendes helyárrak mellett bemutatni.

Pierrot megtérése. Ma csütörtökön lesz Francesca Bertini legújabb alakítása, „Pierrot megtérése” az Uránia-színházban utoljára látható.

A megtorlás órája. Az Erna Morena-sorozat legújabb terméke „A megtorlás órája”, melyet csütörtökön az Egyetem-mozgó és pénteken az Uránia-színház fog bemutatni.

*

Grün Lili. Földes Imre nagy sikert aratott vigjátéka kapható az „Est” hírlapjában. Wesselényi Miklós-utca 11., Szép-utca sarok. Telefonszám 786.

Feladós szerkesztő.

SZÁSZ ENDRE.

Kiadó laptulajdonos:

Gombos Ferencz „Lyceum”-könyvnyomda.

Telefonszám: 201.

76—1916. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy dr. Jelen Gyula ügyvéd által képviselt C. Drechsel-cég javára 1065 kor. 06 fill. tőke és jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2385 kor.-ra becsült butorokból álló ingóságok az **1916. évi március hó 10. napján délután 3 órakor** Kolozsváron, Unió-utca 21. szám alatt megtartandó nyilvános árverésen a Kolozsvár városi kir. járásbíróságnak Pk. 51—1916. számú végzése folytán a legtöbbet igérőnek, azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni ugyan, de a becsérték felerészén alul eladatni nem fognak.

Elsőbbségi igények az árverés megkezdése előtt alulírt bir. végrehajtóhoz adandók be.

Kolozsvárt, 1916. évi február hó 20-án.

Tichy Alajos,

kir. bir. végrehajtó.

Apolló Színház

Első kolozsvári mozgófénykép-vállalat

Műsor 24-en.

Asszonybeesület.

Dráma 4 felvonásban.

Az ügyes kifutó. Humoros.

Haborus hirado. Természetes.

A hős Marcell. Dráma.

Duci bácsi. Vigjáték.

Ezen szenzációs műsorra felhívjuk a közönség figyelmét!

Helyárrak: Páholyülés 70 fillér. Zárszék 50 fillér. Tánclásszék 30 fillér. I-ső hely 20 fillér.

Kezdeté 5 órakor, a további előadásokra folytatódagoss bemenet.

Perfekt

kiszolgáló kisasszony ajánlkozik kész női-ruha és konfekciós üzletbe, ki huzamosabb ideig Pesten is volt. Cim:

Gaal, Kómálalja 3.

Anyagkezelő raktárnok

ki a műszaki anyago-

kat ismeri, fölvetetik a

● **Tordai Cementgyárba** ●

Apró-hirdetések.

„UJSÁG” kiadóhivatali tudakozódások vasár- és ünnepnapokon csak 10 óráig tehetők

Egy apróhirdetés 10 szóig 70 fillér, minde további szó 7 fillér.

LEVELEZÉS

Hölgyeim!

Ki hajlandó egy intelligens, szorgalmas, józanéletű emberhez férjhezmenni. Hozomány megkivántatik, a mi biztosítva lesz. Ajánlatok „Boldog jövő” alatt a kiadóba, csak teljes címmel levelek vétetnek figyelembe.

Sándorffy választott! (főpostára is). Kértek átvenni.

Vidéki 28 éves föld-birtokos ismeretséget kötne csinos fiatal urival. Levelet kiadó „diskret” jelige alatt továbbít.

Barna uriaszony német uriember ismeretséget keresi. Leveleket „Deutsch” jeligére kiadóba.

ELADÁS

Eladó asztalnemű és fehérnemű. Magyar-utca 32. sz.

Ebéd-kredenc, pohárszék, jutányos árban eladó. Cim meg tudható Gombos F papirkereskedésben.

Tiszta főregmentes hálószoba butor sürgősen eladó. Értekezni a Tulipán tőzsdében.

ÁLLÁS

Mérlegképes könyvelő és magyar-német levelző esetleg délutáni órákra is azonnali beépésre kerestetik. Irásbeli ajánlatok „Perfekt” jeligével Gombos papírüzletbe kéretnek.

Én egy román tanító özvegy vagyok. Csekély nyugdíjt élvezek. Elmennék idősebb úrhoz gazdaszónynak vidékre is. Levelet a kiadóba Tanitóné címen.

Állást keres iró-dában (bármilyen üzennél is) egy 29 éves hadmentes, nőlen egyén, kinek egyévi jegyzői iró-dai gyakorlata van, magyar anyanyelvén kívül beszél német és szláv nyelven. Ajánlatokat „Hadmentes” jeligére a kiadóba kér.

Volt kereskedő keres iró-daszolgai, ügynöki vagy ehhez hasonló állást. Bolyai-u. 2.

Raktárnoki, felügyelői állást keres intelligens iparos — Megkeresést kiadóhivatal továbbít.

Fiatal asszony bejárna ur házához takarítani. Értekezni Petőfi-utca 17. emelet.

KÜLÖNFELE

Kerti lakás gyümölcsösével, veteményessel kiadó. Bővebbet Farkas-utca 11.

A főtér közelében több butorozott szoba külön bejáratú, villanyvilágításával és fürdőszoba használatra kiadó. Bocskay-utca 9.

Külön telken 4, esetleg 6 szobás ur lakás kiadó. Koncz építész-nél, Rákóczi ut 35. Telefon 840.

Egy új juhar és kőrisfa teli hálószoba eladó. esetleg régivel becsereleendő Klein Izsák műasztalosnál Izabella-utca 4.

Fiatal szakácsnét keresek f. év március elsején. Unió-utca 18.sz. házamhoz. — Jelentkezés az emeleten.

Egy jó karban lévő nádfonású tolszék megvételre kerestetik. Czim Eperjes-utca 13.

Egy tiszta, félfedelű kocsi eladó. Rudolf-u. 8.

Gyakorlattal

bíró irodista vagy irodistának kézműáru nagykereskedésbe kerestetik. Eisenstein, Jókai utca.

3 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, villanyvilágítással máj. 1-re kiadó Szappan-utca 9.

Kiadó gyümölcsöst keresel Kálmán Ferencz Fellegvári ut 25. szám.

Kiadó Teleki-utca 12. alatt csinosan butorozott ebédhálószoba, fürdőszobával konyhával.

Strafkocsi egy fogathat napi egy koronáért bérbe adó Szentásinál, Monostori ut 130.

2 szoba konyha azonnali kiadó Monostori-ut 100.

Házastelek

nagy gyümölcsösével, nagy udvarral eladó esetleg kiadó Zsák-u. 14.

Művelt német ur

leány

ki magyarul is tud gyermekek mellé ajánlkozik. Cim:

Fellegvári-ut 124. szám.

„Ujság” függetlenségi napilapra előfizetni lehet naptól-napig a kiadóhivatalban: Deák Ferenc-utca 12. sz., emelet.

Szinkör-Mozgó.

Csütörtökön:

Salambo

Kétórás előadások!

Pénteken:

Salambo

Uránia Színház

Csütörtökön:

Pierrot megtérése

Főszereplő: Francesca Bertini

Pénteken:

A megtorlás órája

Egyetem-Mozgó

Csütörtökön:

A megtorlás órája

Főszereplő: Erna Morena.

Pénteken:

A rablólovag

EMKE-drogeria ezelőtti LITKE

Fényképészeti cikkek

u. m.

a legmodernebb kamrák az összes lemezfajok, önszínező és gázfény-papírok, celloidinlevező lapok, állványok, cassetták

a legelőnyösebben kaphatók!

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz.

Tíz lakórészből álló, tagozottan kiadható, vízvezeték, mellékhelyiségek és kettős bolthelyiséggel ellátott adómentes ház kerttel, gyümölcsös, aszfalt-járdás főúton **1800 korona évi bérért** azonnal kiadó — esetleg előnyösen eladó. ... Érdeklődők Monostori-ut 134. sz. alatt nyerhetnek felvilágosítást

KOLOZSVÁR VÁROS ELEKTROMOS MŰVE

GANZ-FÉLE

VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNY-TÁRS. ÜZEMVEZETŐSÉGE

KOLOZSVÁR, SZÉCHENYI-TÉR 41. (szék palota.) Telefon 493.

Elvállal elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket. —

Izzólámpák, lámpa szénpálcák, szerelési anyagok és kisebb motortek állandóan raktáron.

Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul ad.

E HÉTEN

ÓRIÁSI VÁLASZTÉK

paraszthimnuszok blanzából, melyet sajón előtti árban számítok. Selyemharisnyák 4 koronától felfelé

Sipos Jenő

női divat, gyerekruha és kézimunka kereskedésében
Kolozsvár, Mátyás király-tér 17. szám.

Alapítva: 1885.

Egyszarvu gyógyszerár

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. (Nagy tőzsde mellett).

50 százalékos megtakarítás.

Házilag olesón, finom, tiszta

Rumot és Liköröket

állíthat elő esenciáimból.

Elkészítéshez előírás az üvegeken.

Minden esenciához a kész likörre vagy rumra való csinos vignetta van mellékelve.

Ára 60 fillér

Kapható: Gajda Pál gyógyszerésznél, Mátyás kir.-tér 9

10 kor.-ért kap Ön bérmentve postán

Szabadalmazott „Rumate” gyártmányaimból:

3 liter Rumate krém-likört vagy

3 liter Rumate növény gyomorkeserőt vagy

3 kilós hordó Rumate-szörpöt,

mely ásvány- vagy szikvízzel igen kellemes ital

Kiváncra a három egyesítve is képezhet egy küldeményt

Megrendelhető:

„Rumate” vállalat Kolozsvár, Buza-u. 7.

Szabadalmi h. sz. 12446—1915. Védjegy sz. 386—1915.

Értesítés.

A múlt években annyira kedvelt

„Monostori Apát-sör”

mely vetekedik a legjobb müncheni különleges sörökkel és hivatta van azokat a legteljesebb mértékben pótolni

szombat, február 26-tól kezdve

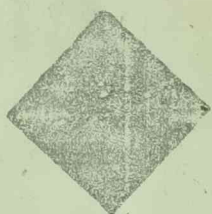
ig a készlet tart a legtöbb étteremben, kávéházban, csemegé-, fűszer- és italmérési üzletben kapható.

Felhívjuk a sörivő közönség figyelmét a kiváló minőségű

„Apát-sör”-re.

Czell Frigyes és Fiai
kolozsvári sörgyára

Beszerzési árban árusítom

a még raktáron
levő divatos
női- és
leányka-
kalapot,

virágot, tűzéket
tekintettel az idény
előrehaladottságára,
mely körülményre
ez uton hívom fel a
t. hölgyközönség fi-
gyelmét. Tisztelettel:

a „Kolozsvári Központi Kalapdivatárúház”

Kolozsvári, Deák Ferencz-u. 12. sz. a. (Bejárati Minorella-u. felől) Telefon: 294